

nejen z hlediska předpokládaného jistě nepříliš sympatizujícího názoru veřejnosti na potřebu poslanců řešit svou finanční situaci tímto způsobem, ale i z hlediska vnímání jednání samotného obžalovaného, které by mohlo být – a soud ostatně dodává, že zcela oprávněně – chápáno tak, že si poslane své strany zavazuje. Důvody, proč půjčky poskytovat tímto způsobem, bez jakéhokoli dokladu o nich, tedy obžalovaný měl. Soud přitom ani z vyslechnutých nahrávek, které spolehlivě zachycují atmosféru komunikace především mezi Kristýnou Kočí a Vítem Bártou, neshledává, že by jejich vztah byl tak napjatý, že by vylučoval poskytnutí půjčky ze strany Víta Bárty, obzvláště za situace, kdy si musel být vědom, že mu takový akt poskytuje v jejich vztahu zjevnou převahu, či z jiného pohledu, jak již soud uvedl, že si tímto poškozenou zavazuje.

Kromě uvedeného argumentu na podporu skutkových tvrzení obžaloby soud žádné další podstatné důkazy vlastně ani nenachází a nezaznamenal, že by byly obžalobou tvrzeny. Takovými důkazy či indiciemi rozhodně nejsou subjektivní pocity některých svědků, nakolik se jim Jaroslav Škárka zdál v té či oné době vystresovaný či co mohl novinářům říct úmyslně a co mohlo být podřeknutí. Bez významu pro posouzení věci je i fáma o původně šestimilionovém požadavku Kristýny Kočí, ve vztahu k němuž měla být částka 500.000 Kč první splátkou; tato fáma, kterou potvrzuje větší množství svědků či dalších důkazů, se zjevně rozšířila z klubu Věcí veřejných, nepochybně z okolí obžalovaného Víta Bárty či od některého z těch, co stáli na jeho straně, není však evidentně pravdivá a její přesný zdroj nebyl prokázán.

Soud sdílí rozpaky obžaloby ve vztahu k výpovědi svědka Martina Vacka, který, ač velmi dobře finančně zajištěn a s dostatkem peněz na účtu, měl též Víta Bártu žádat o půjčku a tato půjčka mu též měla být poskytnuta. Na druhou stranu svědek určitým způsobem své počínání vysvětlil, a především, jeho výpověď není důkazem, který by verzi obhajoby vyvracel, ale naopak; lze tak pouze obžalobě přisvědčit, že jako dílčí důkaz podporující obhajobu se opravdu nejedná o výpověď právě přesvědčivou, a to i v kontextu jejího zpochybnění svědkem Miroslavem Prokopem. Na druhou stranu soud znovu podotýká, přestože se nejedná o otázku právně rozhodnou, že obsah nabídky pronesené na poslaneckém klubu, jak jej u soudu podával svědek Martin Vacek, odpovídá vyličení dlouhé řady dalších svědků, kteří se tohoto jednání zúčastnili, zatímco o nabídce dorovnání platů hovoří jinak přímo pouze Kristýna Kočí, Jaroslav Škárka a Alena Maršálová. Rozpor navíc může být snadno vysvětlitelný například původním nepřesným či zavádějícím popisem obsahu nabídky ze strany poslance Vacka vůči jeho asistentu Miroslavu Prokopovi.

15) Pokud jde o motivaci jednání Kristýny Kočí, Jaroslava Škárky a Aleny Maršálové, tvrzenou obhajobou, totiž úmysl upozadit vliv Víta Bárty, k čemuž mělo dojít při výjezdním zasedání poslaneckého klubu ve dnech 07.-08.04.2011, případně rozštěpit poslanecký klub, i tato motivace jednoznačně z provedeného dokazování vyplývá. Soud v této souvislosti pouze stručně rekapituluje, že tuto motivaci připouští ve své výpovědi i svědkyně

Maršálková, zaměření veškerého jednání k tomuto poslaneckému klubu potvrzuje i sama poškozená Kristýna Kočí. Je zcela zjevné, že úspěšné falešné obvinění Víta Bárty z předávání úplatku (jež zpočátku nemuselo být nezbytně spojeno s nutností podávat trestní oznámení, postačilo by zjevně i vznesení takového obvinění na vnitrostranické úrovni) by jim v realizaci jejich cíle významně pomohlo. Je namístě opětovně odkázat na řadu nahrávek (rozhovory Kristýny Kočí s Kamilem Jankovským a zejména s Lukášem Víchem, rozhovor Jaroslava Škárky s Tomášem Jánským), v nichž se sami aktéři ke svému plánu na rozštěpení klubu více či méně otevřeně hlásí.

Soud nicméně dodává, že neshledal žádné přesvědčivé důkazy či indicie, že by se na falešném obviňování obžalovaného měl podílet i Stanislav Huml či jeho asistent Petr Šlechta, stejně tak nezní přesvědčivě teorie obhajoby, že by součástí tohoto plánu měla být i činnost Mladé fronty Dnes, jež podle důkazů nespočívala v ničem jiném než v investigativní novinářině. K této úvaze ostatně soud podotýká, že série článků publikovaných 08.04.2011 v Mladé frontě Dnes o Vitu Bártovi (viz č.l. 962-974) se vůbec netýkala projednávané věci a zjevně byla výsledkem dlouhého sbírání materiálů. Především však názor obhajoby o jakési cílené součinnosti s novináři Mladé fronty Dnes a pokazení komplotu v důsledku nedostatečného řízení Jaroslava Škárky, který se měl vymknout kontrole a vykládat novinářům z Respektu, co neměl, a tak způsobit předčasné vyzaření celé věci, neodpovídá realitě, protože i z výpovědi těchto novinářů je patrné, že s nimi nemluvil pouze Jaroslav Škárka, ale že jeho verzi jim potvrzovala právě i Kristýna Kočí či Alena Maršálková. Nabízí se tak spíše úvaha o značně nepodařeném pokusu těchto osob zaplést do svých plánů týdeník Respekt a připravit si cílenými úniky nepravdivých informací případnou další munici pro zlepšení své pozice v chystaném střetu s Vitem Bárto, pokusu, který selhal proto, že týdeník Respekt z pochopitelných důvodů neakceptoval jejich žádosti o odložení publikace zjištěných informací.

VI.

Po vyhodnocení provedených důkazů, jak bylo podrobně popsáno, soud konstatuje, že verzi obžaloby podporují v zásadě pouze výpovědi Kristýny Kočí, Jaroslava Škárky, tedy výpovědi, jež byly v podstatných částech zcela prokazatelně lživé nebo alespoň mimořádně nevěrohodné a naprosto nelogické, a dále výpověď svědkyně Aleny Maršálkové, která však po celou dobu postupovala v nejužší součinnosti s Kristýnou Kočí a Jaroslavem Škárkou, navíc ji s nimi pojí blízké vztahy a sama její výpověď není rozhodně příliš věrohodná.

Naopak, verze obžalovaného Víta Bárty o půjčkách nejenže nebyla žádným přesvědčivým způsobem vyvrácena či aspoň zásadně zpochybněna, navíc ji podporuje zdrcující množství dalších důkazů, zejména dlouhá řada svědeckých výpovědí a též nahrávky osvětlující jednání a motivaci Kristýny Kočí a Jaroslava Škárky.

Jelikož, jak již bylo uvedeno, pouze tyto dvě skutkové verze události přicházely při posuzování věci v úvahu, učinil soud jednoznačný, byť vzhledem k procesnímu postavení obžaloby a obhajoby paradoxní závěr, že právě skutková verze obhajoby byla mimo jakoukoli důvodnou pochybnost prokázána, zatímco verze obžaloby byla provedenými důkazy zcela spolehlivě vyvrácena. Naprosto jednoznačná důkazní situace v žádném případě neponechává prostor k důvodným pochybnostem, zda verze obžaloby vycházející z výpovědí Jaroslava Škárky a Kristýny Kočí, nemůže přece jen být pravdivá, neboť korektní hodnocení důkazů, neohlížející se na odlišné procesní postavení obžaloby a obhajoby, takovou možnost vylučuje.

Bylo tedy mimo důvodnou pochybnost prokázáno i to, že obžalovaný Jaroslav Škárka vylákal pod falešnou záminkou žádosti o půjčku od Víta Bárty částku 170.000 Kč, přestože jeho skutečným úmyslem bylo tuto transakci využít k diskreditaci Víta Bárty.

Soud přitom mohl postihnout právě jen toto jednání obžalovaného Jaroslava Škárky, neboť se jedná o totožný skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání a pro který byl Poslaneckou sněmovnou k trestnímu stíhání vydán. Totožnost skutku byla navzdory změně dílčích okolností v popisu skutku i změně právní kvalifikace zachována, neboť jednání, jímž je obžalovaný uznáván vinným, je v podstatných okolnostech (převzetí částky 170.000 Kč od Víta Bárty v jeho bytě ve večerních hodinách dne 29.03.2011) shodné s jednáním, jež mu bylo kladeno za vinu v usnesení o zahájení trestního stíhání i v obžalobě a pro něž byl k trestnímu stíhání vydán (k zachování totožnosti skutku v případě částečné totožnosti jednání srov. např. R 9/1972, R 23/1972, R 1/1996-I.)

Následné kroky obžalovaného Jaroslava Škárky nemohly být již předmětem tohoto trestního řízení, soud nicméně předpokládá, že se jimi budou na základě skutkových zjištění soudu zabývat policejní orgány ve vztahu k možné kvalifikaci tohoto jednání jako zločinu či pokusu zločinu křivého obvinění podle § 345 odst. 2, 3 písm. b), c) tr. zákoníku. Totéž pak platí pro jednání Kristýny Kočí, kde by měla být pozornost zaměřena i na posouzení podezření ze spáchání zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) tr. zákoníku.

VII.

Jakkoli však soud přijal za prokázanou skutkovou verzi obhajoby obžalovaného Víta Bárty, neztotožňuje se rozhodně s názorem, že jeho jednání, jak je sám doznal, je beztrestné.

Zločinu podplacení se podle § 332 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku dopustí ten, kdo jinému nebo pro jiného v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, a takový čin spáchá vůči úřední osobě.

Podle § 334 odst. 1 tr. zákoníku se úplatkem rozumí neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě, a na kterou není nárok.

Podle § 127 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku je úřední osobou poslanec Parlamentu České republiky, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá při tom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů.

Ve světle citované zákonné definice úplatku je především zřejmé, že neslučitelnost pojmů „půjčka“ a „úplatek“, jak ji přímo či nepřímo prezentovala nejen obhajoba, ale i obžaloba, je mylná. Definici úplatku může totiž zcela nepochybně naplnit i půjčka, pakliže je poskytována za podmínek, jež pro jejího příjemce představují přímé majetkové obohacení či jiné zvýhodnění. Stejně tak úplatkem může být i jiné zvýhodnění, například poskytnutí protislužby nebo, což je v projednávané věci relevantní ve vztahu k nabídkám obžalovaného činěným vůči poslancům Suché a Humlovi, které sice nejsou předmětem řízení, ale soud je při komplexním zhodnocení jednání obžalovaného musí zohlednit, zajištění zakázek pro soukromé podnikání či jinou výdělečnou činnost upláceného.

Na otázku, zda půjčky poskytované obžalovaným lze hodnotit jako neoprávněnou výhodu spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, soud jednoznačně odpovídá kladně. Ve vztahu k tržním podmínkám (a jiné kritérium nepřichází při posouzení výhodnosti půjčky v úvahu) je patrné, že poskytnutím bezúročné půjčky dochází, oproti využití úvěru nabízeného bankami či úvěrovými společnostmi, jak k přímému obohacení, spočívajícímu v absenci povinnosti hradit úroky, tak k dalšímu zvýhodnění, za něž je možné považovat zejména absenci písemné formy smlouvy či jakéhokoli dokladu o ní a z ní vyplývající obtížnou faktickou vymahatelnost vrácení takové půjčky či nedostatek jakéhokoli zajištění závazku. Celkové přímé obohacení se pohybuje vzhledem k výši půjček a obvyklým úrokům při poskytování úvěru v řádu desítek tisíc korun. Z hlediska úvah o vině přitom není rozhodující výše úplatku. Soud odkazuje na stabilní judikaturu, dle níž v oblasti výkonu státní moci a správy nelze tolerovat zásadně žádné úplatky, a to ani nepatrné hodnoty (srov. R 17/1978 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, z poslední doby pak třeba usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.08.2010, sp. zn. 7 Tdo 707/2010, jež citovaný právní názor potvrdilo v kauze, v níž úplatkem pro 4 policisty byla termotaška zn. Lidl se 4 lahvemi blíže nezjištěného obsahu).

Dále soud z hlediska aplikace § 334 odst. 1 tr. zákoníku dodává, že ani Jaroslav Škárka ani Kristýna Kočí neměli na neoprávněnou výhodu, které se jim touto nápadně výhodnou půjčkou dostalo, žádný právní nárok.

Aby jednání obžalovaného Víta Bártu naplňovalo skutkovou podstatu zločinu podplacení podle § 332 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku, je dále třeba, aby k poskytnutí úplatku došlo v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu a aby byl trestný čin spáchán vůči úřední osobě.

Soud se tedy dále zabýval otázkou, v jaké souvislosti a z jakých důvodů byly půjčky poskytnuty, aby mohl posoudit, zda se skutečně jednalo o poskytnutí úplatku nebo pouze o nezištnou přátelskou půjčku, která je jistě možná i v prostředí vysoké politiky a není důvod k její kriminalizaci. V tomto ohledu považuje soud za nezbytné zdůraznit zásadní prvky skutkového stavu, které vyplývají především ze samotné výpovědi obžalovaného Víta Bárty, podporované i řadou dalších důkazů:

1) Prvotní nabídka Víta Bárty byla učiněna na poslaneckém klubu a byla určena všem (přínejmenším všem přítomným) poslancům poslaneckého klubu strany, zatímco žádných jiných osob se netýkala.

2) Mezi poslanci jsou či byly i osoby, s nimiž obžalovaného pojily či poji přátelské vztahy, zároveň však i poslanci, s nimiž žádné takové vztahy neměl a nemá; i ti přitom byli adresáty jeho nabídky (do této kategorie poslanců zcela nepochybně, a to i dle líčení samotného obžalovaného, patří například poslanci Huml a Suchá, přitom právě i vůči nim se následně obžalovaný snažil svou nabídku realizovat).

3) Nabídka byla motivována, a zde soud vychází z výpovědi samotného obžalovaného, již hodnotí jako logickou, přínejmenším z velké části obavou ze vzniku negativního mediálního obrazu strany, kdyby poslanci revokovali debatu o výši příjmu poslanců, a padla na jednání poslaneckého klubu, kde toto téma otevřel poslanec Chaloupka s tím, že věc je třeba řešit. Nabídka obžalovaného byla vyřčena právě jako reakce na toto a další vystoupení poslanců. Snaha o zabránění této debatě, resp. o její zastavení v zárodku byla tedy přiznaným motivem jednání obžalovaného.

4) Jak Kristýna Kočí, tak Jaroslav Škárka při své následné žádosti o půjčku odkázali, opět dle výpovědi samotného obžalovaného, právě na tuto jeho prvotní nabídku učiněnou na poslaneckém klubu.

5) Obžalovaný kromě projednávaných půjček ze stejných důvodů a na stejném základě půjčil bezúročně za shodných podmínek i poslanci Vackovi, další poslankyni Suché nabízel aktivně pomoc, pokud by měla finanční problémy (obžalovaný tuto nabídku blíže nespécifikoval, nicméně z výpovědi svědkyně, kterou obžalovaný nezpochybňuje, vyplývá, že se jednalo o hypotetickou možnost zajištění klienta pro její advokátní kancelář), obdobný postup sjednával, byť nakonec bez výsledku, i s poslancem Humlem.

Soud tedy shrnuje, že obžalovaný v žádném případě neposkytoval přátelské půjčky, ale realizoval, a to nejen v projednávaných dvou případech, svou předchozí nabídku určenou poslancům strany, bez ohledu na svůj osobní vztah s nimi. Smyslem takto realizované nabídky bylo zabránit svobodné debatě poslanců o možné nové zákonné úpravě, revokující předchozí, dle některých poslanců chybnou, změnu zákona, která se dotkla jejich příjmů. Nabídka tedy přímo souvisela s obstaráváním věcí obecného zájmu, konkrétně se zákonodárnou činností poslanců, tedy činností, která

je, slovy trestního zákoníku, výkonem jejich pravomoci při plnění úkolů státu.

Rozhodně nelze akceptovat úvahu, že by trestněprávní ochrana před korupčním jednáním postihovala pouze případy poskytnutí úplatku v souvislosti s hlasováním o již existujícím konkrétním návrhu zákona. Proces přijímání zákonů je, včetně například zákonodárné iniciativy, která náleží každému z poslanců, částečně upraven již v Ústavě, částečně zákonem o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, který upravuje i sdružování poslanců v poslaneckých klubech. Na celý tento proces, a to již od zvažování či debat o možnosti využití zákonodárné iniciativy, je třeba nahlížet jako na proces, při němž poslanci plní úkoly státu a používají přitom pravomoci svěřené pro plnění těchto úkolů. A právě tento proces se, byť v samém počátku, obžalovaný pokusil nabídkou a následným poskytnutím úplatku ovlivnit. Pakliže poslanci (který podle Ústavy vykonává svůj mandát podle svého nejlepšího vědomí a svědomí) je poskytován úplatek v úmyslu ovlivnit jeho postoj k určitému zákonu, ať již se jedná o zákon, o jehož přijetí má být hlasováno, nebo naopak o zákon účinný, který by mohl být zrušen či změněn, jedná se o korupční jednání. Takové jednání je pak třeba kvalifikovat jako zločin podplacení podle § 332 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku.

Není přitom z hlediska zákonného posouzení jednání obžalovaného vůbec rozhodné, že nabídka ani poskytnutí peněz či jiné pomoci nebyly zjevně spojeny s „klasickou“ korupční formulací, otevřeně požadující po upláceném určitou činnost či zdržení se této činnosti. Jinak řečeno, není podstatné, že obžalovaný ani při jednání poslaneckého klubu ani nikdy později realizaci své nabídky nepodmiňoval požadavkem, aby se poslanci chovali (ať již ve vztahu k citovanému zákonu a jeho případné změně či v jiném ohledu) určitým způsobem nebo aby se určitého chování nebo vystupování naopak vyvarovali. Rozhodující je motivace jednání obžalovaného, s níž nabídku vyslovil a posléze též realizoval a půjčky poskytoval, tedy ovlivnit postoj poslanců k zákonné úpravě zdanění poslaneckých náhrad. Vzhledem ke specifickému obsahu této zákonné úpravy ostatně platí, že postoj poslanců k ní lze ovlivnit právě již samotným poskytnutím určitého zvýhodnění, bez nutnosti dalších požadavků či vysvětlování. Tuto motivaci obžalovaný otevřeně doznal. Stejně tak je pro posouzení věci bezpředmětné, zda zákonná úprava zdanění poslaneckých náhrad byla správná, či chybná, zda byla v souladu s koaliční dohodou a programem strany, či nikoli, a zda by vůbec nespokojení poslanci byli objektivně způsobili vyvolat proces vedoucí k její změně či zda takový úmysl skutečně měli. Konečně soud pro úplnost dodává, že pro posouzení věci není podstatné ani smýšlení uplácených, a to dokonce ani jejich povědomí o tom, z jakých důvodů je jim zvýhodnění ze strany obžalovaného poskytováno. Pro posouzení viny obžalovaného je tedy relevantní motivace, s jakou půjčky nabídl a poskytoval, nikoli to, že půjčky byly ze strany Kristýny Kočí a Jaroslava Škárky od obžalovaného vylákány s úmyslem jej zdiskreditovat.

Nad rámec uvedených skutkových a právních závěrů je ostatně na místě dodat, že i kdyby jednání obžalovaného nebylo motivováno snahou zamezit debatě o určitém zákonu či jeho kritice, ale obžalovaný se pouze snažil kompenzovat poslance svého poslaneckého klubu za újmu, kterou jim takový zákon v jejich soukromé (majetkové) sféře způsobil, na trestnosti ani právní kvalifikaci jeho jednání by to nic neměnilo, neboť i takto motivované jednání by bylo poskytnutím úplatku úřední osobě v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu.

Nerelevantní jsou i námitky obžalovaného, jež vyjádřil ve své výpovědi, když byl upozorněn na problematičnost svého postupu, totiž že si počínal transparentně, a navíc, že řada podobných debat probíhá v každé politické straně, například ohledně míst v dozorčích radách nebo o služebních cestách. Transparentnost jednání učiněného na poslaneckém klubu s vyloučením účasti jiných osob než poslanců, na něž navazovala osobní jednání obžalovaného s jednotlivými poslanci a předávání půjček v hotovosti v obálkách, není právě přesvědčivá, především však není pro právní posouzení jednání obžalovaného podstatná. Pokud jde o námitku, že takové či obdobné počínání je v politice běžné, soud konstatuje, že předmětem tohoto řízení je konkrétní jednání obžalovaného Víta Bárty. Nelze připustit myšlenku, že trestní právo se musí zastavit před branou politiky a že jednání, které je na jakékoli jiné úrovni lidského života postihováno trestním zákoníkem a trestáno, se od určitého postavení pachatele stává beztrestným.

Přestože se navíc může na první pohled zdát, že zákonná úprava zdanění poslaneckých náhrad je málo podstatnou otázkou, zasahující pouze velmi omezený počet osob, jednání obžalovaného má ve skutečnosti mnohem závažnější dosah. Obžalovaný si musel být velmi dobře vědom, že tímto způsobem si zavazuje jednotlivé poslance. Lze si stěží představit normálně fungující poslanecký klub, složený z podstatné části z dlužníků či smluvních partnerů ekonomicky více či méně závislých na čelném představiteli tohoto klubu.

VIII.

Soud tedy shrnuje, že jednání obžalovaného Víta Bárty právně kvalifikoval jako zločin podplacení podle § 332 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku, neboť obžalovaný jinému v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu poskytl úplatek, a takový čin spáchal vůči úřední osobě.

Jednání obžalovaného Jaroslava Škárky soud posoudil jako přečin podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku, jehož se obžalovaný dopustil tím, že sebe obohatil tím, že někoho uvedl v omyl, a způsobil tak na cizím majetku větší škodu.

Činy obou obžalovaných vykazují nepochybně míru společenské škodlivosti vyžadující jejich postih cestou trestního práva, uplatnění

odpovědnosti podle jiných právních předpisů by nebylo efektivní ani dostačující.

Soud jednání obžalovaných posuzoval podle tr. zákoníku účinného ke dni jeho spáchání, neboť neshledal, že by aplikace novelizovaného znění tr. zákoníku byla pro obžalované výhodnější, ať již pokud jde o výrok o vině či o trestu, neboť výsledek by byl zcela shodný. (Ve vztahu k obžalovanému Jaroslavu Škárkovi je tato otázka podrobněji vysvětlena v rámci odůvodnění výroku o trestu.)

IX.

Při úvaze o trestu u obou obžalovaných vycházel soud ze zákonných ustanovení upravujících obecné zásady pro stanovení druhu a výměry trestu (zejména § 39 tr. zákoníku s přihlédnutím k § 38 tr. zákoníku), přičemž se pečlivě zabýval polehčujícími i přitěžujícími okolnostmi (§ 41, § 42 tr. zákoníku).

Obžalovanému Vítu Bártovi je ukládán trest za zločin, na který trestní zákoník stanoví sazbu trestu odnětí svobody od jednoho do šesti roků. Soud shledal v jeho případě jednoznačnou převahu důležitých polehčujících okolností. Obžalovaný v minulosti nikdy nebyl soudně trestán, jeho jednání je tedy třeba hodnotit jako exces z dosud řádného způsobu života. Ke spáchání trestného činu se objektivně zcela doznal, jakkoli se domníval, že jeho jednání trestné není, a toto jeho doznání velice podstatným způsobem přispělo k objasnění věci, zejména pokud jde o skutečnost, jaká byla motivace jeho jednání, což bylo rozhodující pro posouzení zavinění obžalovaného. Soud při rozhodování o výměře a druhu trestu přihlédl i ke skutečnosti, že – jakkoli prvotní korupční nabídka vzešla od obžalovaného – k samotnému poskytnutí obou úplatků jej přiměla provokace jeho politických odpůrců, kteří si o peníze řekli právě s úmyslem obžalovaného zdiskreditovat. Rovněž výše obohacení či zvýhodnění, kterou upláceným poskytl, byla vzhledem k závažnosti právní kvalifikace relativně nízká. Zákonná úprava, ve vztahu k níž ke korupčnímu jednání obžalovaného došlo, tedy úprava odměňování poslanců, má relativně úzký dosah, a jednání obžalovaného, směřující ke snaze zabránit poškození pověsti jeho politické strany v případě, že by poslanci otevřeli či revidovali debatu o snížení svých příjmů, je do jisté míry lidsky pochopitelné. Na druhou stranu, nelze pominout skutečnost, že obžalovaný se svého jednání dopustil v nejvyšších patrech politického života, a taktéž, že si tímto způsobem nepochybně fakticky zavazoval poslance vládní politické strany. Stejně tak, přestože soud ukládá trest pouze za dva dílčí útoky pokračujícího trestného činu, jež jsou předmětem tohoto řízení, nepomíjí ani to, že tyto zčásti vyprovokované činy byly součástí širšího jednání, které zahrnovalo více aktů a nabídky směřovaly i vůči dalším osobám, které je nevyprovokovaly. Proto, i přes vyličenou zřejmou převahu polehčujících okolností, neshledává soud v žádném případě zákonné důvody například pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody. Trest odnětí svobody však ukládal soud pouze mírně nad spodní hranici zákonné trestní sazby, konkrétně ve výměře 18 měsíců, s tím,

že výkon trestu podmíněně odložil na přiměřenou zkušební dobu v trvání 30 měsíců, během které obžalovaný sám svým způsobem života rozhodne o tom, zda pro něho toto podmíněné odsouzení bude dostatečným varováním, dalších selhání se již nedopustí a soud bude moci po skončení zkušební doby rozhodnout o jeho osvědčení, nebo zda zavdává příčinu k přeměně uloženého trestu na nepodmíněný trest odnětí svobody. Zároveň soud podle § 70 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku obžalovanému uložil trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, konkrétně propadnutí částky 665.000 Kč, jež byla ve formě bankovek použitých při korupčním jednání obžalovaného zajištěna v průběhu trestního řízení. Tento trest ukládal soud právě obžalovanému Vítu Bártovi, který je stále vlastníkem těchto peněz, neboť předáním peněz nemohla být podle § 39 občanského zákoníku pro rozpor se zákonem uzavřena platná smlouva o půjčce.

Velice odlišná je situace v případě obžalovaného Jaroslava Škárky. Obžalovanému je ukládán trest za přečin, jehož spáchání zákon postihuje trestem odnětí svobody v rámci trestní sazby od jednoho do pěti roků. I v jeho případě soud hodnotí jako polehčující okolnost, že obžalovaný dosud žil zcela řádným životem a nebyl nikdy soudně trestán. Tím však výčet polehčujících okolností končí. Obžalovaný spáchal s rozmyslem trestný čin ze zvláště zavrženíhodné pohnutky, zcela se vymykající obvyklému motivu pachatelů podvodného jednání, kteří usilují o své majetkové obohacení. Pro obžalovaného poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky bylo podvodné vylákání peněz pouhým prostředkem k následné dehonestaci podvedeného a dosažení vlastních cílů v nejvyšší politické sféře, a je přitom z hlediska úvah o ukládání trestu nepřiliš podstatné, že i jednání podvedeného Víta Bártu soud posoudil jako trestný čin. Rovněž chování obžalovaného po spáchání trestného činu, vrcholící ostatně v tomto soudním procesu, hodnotí soud ve vztahu k podvedenému jako značně zákeřné, realizující evidentně v dlouhodobém časovém horizontu původní plán na poškozování podvedeného. Po zvážení všech uvedených skutečností ukládal soud obžalovanému nepodmíněný trest odnětí svobody v polovině zákonné trestní sazby, tedy ve výměře 3 roků. Podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku byl obžalovaný, který dosud nikdy nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody, zařazen pro výkon tohoto trestu do věznice s dozorem. Soud se vzhledem k novelizaci trestního zákoníku, účinné od 01.12.2011, zabýval i otázkou, zda by v případě aplikace nyní účinného trestního zákoníku nebyl trest ukládán obžalovanému mírnější. Konkrétně soud tuto otázku řešil s ohledem na novelizované znění § 55 odst. 2, dle něhož za trestné činy, u nichž horní hranice trestní sazby nepřevyšuje pět let, lze uložit nepodmíněný trest odnětí svobody jen za podmínky, že by vzhledem k osobě pachatele uložení jiného trestu nevedlo k tomu, aby pachatel vedl řádný život. (Podle § 55 odst. 2 tr. zákoníku účinného ke dni spáchání trestného činu se toto ustanovení vztahovalo na trestné činy, u nichž horní hranice trestní sazby nepřevyšuje tři léta.) Podmínku stanovenou § 55 odst. 2 tr. zákoníku však nelze omezovat na posouzení, zda obžalovaný v minulosti vedl řádný život, či nikoli. Vzhledem ke zvláště zavrženíhodné pohnutce jednání obžalovaného, jehož se dopustil v postavení poslance, k jeho chování po spáchání trestného činu, jímž vskutku bezesbytku realizoval svůj plán na poškození Víta Bártu,

k naprosté absenci lítosti či jiného náhledu na vlastní jednání, by ukládání jiného než nepodmíněného trestu odnětí svobody nemohlo vést k řádnému životu obžalovaného. Zároveň soud obžalovanému uložil podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na maximální možnou dobu 10 roků. Obžalovaný se totiž trestného činu dopustil v přímé souvislosti se svou poslaneckou funkcí a jeho kriminální jednání, učiněné ve snaze dosáhnout politických cílů v rámci své poslanecké funkce, bylo natolik hanebné, že veřejný zájem naléhavě vyžaduje, aby mu bylo zabráněno i nástroji trestního práva v dalším působení v této funkci (k možnosti ukládání tohoto trestu, jímž nedochází bez dalšího k zániku mandátu, i poslancům srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, str. 823).

X.

Poškozená Kristýna Kočí se řádně a včas připojila s nárokem na náhradu nemajetkové újmy v penězích ve výši 5.000 Kč proti obžalovanému Vítu Bártovi, přičemž svůj nárok odůvodnila zejména tím, že obžalovaný již samotným jednáním, jež mu bylo kladeno za vinu, tedy předáním úplatku, zasáhl do její občanské cti. Požadovanou částku označila pouze za symbolickou s tím, že samotné vyslovení povinnosti nahradit způsobenou nemajetkovou újmu je pro ni důležitější.

Svůj nárok poškozená tedy opírala o § 11 občanského zákoníku, dle něhož fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy. Náhradu nemajetkové újmy v penězích pak požadovala podle § 12 odst. 2, 3 občanského zákoníku.

Soud se na počátku hlavního líčení ztotožnil s argumentací poškozené v tom ohledu, že v případě, že by byl prokázán skutkový stav tvrzený v obžalobě, tedy že obžalovaný Vít Bárta poškozené nečekaně a bez jakékoli její předchozí součinnosti předal úplatek, zasáhl by tím do jejího práva na ochranu občanské cti. Je dle soudu zcela nepochybné, že jedním ze základních prvků občanské cti je nepodplatitelnost; pokud čestnému člověku nabídne či předá kdokoli úplatek, závažným způsobem do jeho cti zasahuje, neboť projevuje svůj názor o jeho úplatnosti. Tento zásah je dle soudu o to závažnější, má-li se takového jednání vůči čestnému člověku dopustit, jako tomu mělo být v projednávané věci, někdo, kdo jej dobře zná. Soud zásah do cti v takovém případě považuje obecně za závažnější, než by tomu bylo například v případě urážky pronesené v afektu. Je navíc třeba dodat, že odpovědnost dle § 11 občanského zákoníku je objektivní, není tedy závislá na zavinění a není pro její dovození podstatné, že uplácející zpravidla nebude mít v úmyslu svým jednáním do občanské cti poškozeného zasáhnout a jeho cílem naproti tomu bude, aby nabízený úplatek přijal.

Jelikož však výsledky dokazování, jež našly svůj odraz ve skutkové větě rozsudku, neposkytují podklad pro závěr, že jednáním obžalovaného Vít

Bárty skutečně k zásahu do práva na ochranu občanské cti poškozené Kristýny Kočí došlo, neboť dle skutkových závěrů soudu bylo jeho jednání naopak z její strany vyprovokováno, soud poškozenou podle § 229 odst. 1 tr. řádu s jejím nárokem na náhradu nemajetkové újmy v penězích odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do osmi dnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího. Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku a obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci a poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích, pro nesprávnost výroku o náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích. Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí. Odvolání musí být ve výše uvedené lhůtě odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocih je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Státní zástupce je povinen uvést, zda odvolání podává ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

V Praze dne 13. dubna 2012

Mgr. Jan Šott v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Bullová

